

Vesturbyggð
Óskar Örn Gunnarsson
Aðalstræti 75
450 Patreksfjörður

16. september 2026
202608-0065/Á.G.

Efni: Umsögn – Tillaga að deiliskipulagi fyrir Brjánslæk 1 - 0965/2026 Vesturbyggð.

Vísað er til erindis skipulags- og byggingarfulltrúa Vesturbyggð er barst 24. ágúst þar sem óskað er umsagnar Náttúruverndarstofnunar í viðkomandi máli.

Í greinargerð kemur fram að deiliskipulagssvæðið nær yfir um 4,6 ha lands í landi Brjánslækjar 1 á Barðaströnd í Vesturbyggð og að samhliða gerð deiliskipulagsins sé unnin breyting á aðalskipulagi þar sem landnotkunarreitur VP8 verður stækkaður til samræmis við afmörkun skipulagssvæðisins og heimilað byggingarmagn aukið. Fyrirhuguð uppbygging mun fara fram á túni sem hingað til hefur verið nýtt til sláttar en telst samkvæmt flokkun Lands og skógar til landbúnaðarlands í flokki III, það er sæmilegs ræktunarlands. Gert er ráð fyrir að heimilt byggingarmagn innan deiliskipulagssvæðisins verði allt að 1.000 m², auk þess sem ráðgert er að reisa þar 11 gistihús og eitt þjónustuhús. Í nágrenni, innan lands Brjánslækjar, er að finna náttúruvættið Surtarbrandsgil og í prestshúsinu við kirkjuna er sýning um Surtarbrandsgil, sem er í eigu Náttúruverndarstofnunar.

Landslag og ásjúnd

Í greinargerð kemur fram að byggingar skulu falla sem best að svipmóti lands og að þær samrýmist jarðmyndunum, gróðri og ásjúnd svæðisins. Náttúruverndarstofnun telur þetta vera jákvætt og brýnir fyrir skipuleggjendum að halda þessari sýn til haga út allt ferlið.

Innviðir á vegum Náttúruverndarstofnunar

Í greinargerð með tillögu er tilgreint að í prestshúsinu sé rekin gisting, kaffihús og safn á vegum Náttúruverndarstofnunar. Stofnunin vill vekja athygli á því að réttara sé að kalla miðlunina sem fer fram í húsinu sýningu fremur en safn. Safn vísar til ákveðinnar starfsemi, rekstrarforms, safnkosts og fleira sem ekki á við í þessu sambandi. Sýningin er í eigu Náttúruverndarstofnunar og ábúendur Brjánslækjar tryggja aðgengi að henni. Á sýningunni eru surtarbrandur og steingervingar til sýnis í nokkrum glerkössum, meðal annars í þeim tilgangi að létta álagi á friðlýsta svæðið sjálft en aðgengi að því er háð fylgd landvarðar í skipulögðum göngum.

Náttúruverndarstofnun telur mikilvægt að gerð sé grein fyrir áhrifum af fyrirbyggjandi tillögu á þá starfsemi sem fyrir er á svæðinu, einkum m.t.t. þess að á skipulagsupprætti virðist sem að hluti núverandi bílastæðis við prestbústað og kirkju fari undir aðkomuleið að nýjum bílastæðum en hvorki er gerð grein fyrir þessu í upprætti né greinargerð að öðru leyti en því að nánari útfærsla aðkomu og framkvæmda innan veghelgunarsvæðis verði unnar í samráði við Vegagerðina eftir því sem við á. Náttúruverndarstofnun bendir á að hafa þarf í huga að aðkoma að nýjum bílastæðum, sem ætlað er að þjóna gestahúsunum, skerðir hugsanlega burðarþol þess bílastæðis sem fyrir er og þjónar kirkjugestum, gestum sýningar um Surtarbrandsgil, göngufólki í Surtarbrandsgil og gestum í greiðasölu prestbústaðarins.

Náttúruverndarstofnun bendir á misræmi í textum greinargerðarinnar. Í kaflanum staðhættir er tilgreint að tvær byggingar séu þar fyrir, þ.e. prestshúsið og kirkjan. Í kaflanum byggingar eru þær hins vegar orðnar þrjár, þ.e. prestshúsið, kirkjan og lítið frístundahús. Náttúruverndarstofnun telur mikilvægt að laga þetta misræmi áður en lengra er haldið með tillögunum.

Ármann Guðmundsson

sérfræðingur

Kristín Ósk Jónasdóttir

umdæmisstjóri